

Т.В. Андросова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.В. Кот, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

П.Л. Гринько, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Процеси інтеграції України до європейського та світового освітнього простору зумовлюють необхідність розв'язання ряду складних проблем щодо концептуального переосмислення та модернізації сфери освіти. Змінюється освітній вектор України на користь розвитку конкретної людини у ході навчального процесу. Актуальним видається завдання формування особистості, здатної для розвитку та саморозвитку.

Індивідуалізація навчання – це модель організації навчального процесу у ВНЗ, при якій взаємодія відбувається лише з одним студентом. Індивідуальне навчання дозволяє адаптувати зміст, методи і темпи навчальної діяльності студента до його особливостей, вчасно вносити необхідні корективи в діяльність викладача. У практиці індивідуалізації навчання склались різноманітні способи та прийоми роботи (індивідуальні самостійні завдання, робота за індивідуальним планом, дистанційне навчання). Для того щоб індивідуалізований підхід та індивідуалізація у вузівському навчанні в університеті виявили свій розвиваючий ефект, необхідне включення в активну діяльність спілкування студента, оскільки він у процесі навчання є не тільки об'єктом, але і суб'єктом власного навчального процесу. Таким чином, універсальною умовою ефективної реалізації індивідуалізації є активність суб'єкта, який навчається та саморозвивається.

Майже найважливішим етапом становлення студента є навчання в вищому навчальному закладі, тому є необхідним забезпечити індивідуальний підхід, що дозволить:

1) сприяти реалізації всіх потенційних здібностей і задоволенню особистісних потреб студентів;

2) здійснювати наукове співробітництво студентів та викладачів: спільна науково-дослідницька робота, спільні публікації, підготовка спільних доповідей тощо;

3) виконувати індивідуальні завдання завдяки особистій самостійній участі в розв'язанні проблем, реалізації творчих здібностей, тому в змісті індивідуальної роботи слід відобразити

використання когнітивного досвіду, досвіду творчої діяльності, емоційно-ціннісне ставлення до різних видів діяльності;

4) підвищувати інформаційний багаж з навчальних дисциплін, передбачати розробку завдань, які не мають стандартних розв'язань і спрямовані на виявлення протиріч, прогнозування, моделювання, вивчення додаткової літератури, проведення пошуково-дослідницької роботи (участь у наукових товариствах, проблемних групах, госпдоговорних роботах);

5) використовувати різноманітні форми індивідуальної роботи відповідно до вікових особливостей студентів та їх здібностей: заохочення до вивчення наукових статей, монографій; написання робіт з певних професійних проблем у вигляді реферату, тез, твору, проекту, програми; розробка наочного дидактичного навчального матеріалу; підготовка статті до друку у журналі, виступу на конференції, до студентської олімпіади, конкурсу тощо.

На етапі засвоєння індивідуалізація навчання полягає у розгорнутому поясненні та наданні зразка дії. Студенти можуть виконувати завдання частково або повністю самостійно. Викладач повинен передбачити труднощі, які можуть виникнути у студента в процесі навчання; рекомендувати звернутись до додаткової і довідкової літератури; поділяти завдання на окремі невеликі етапи, що дозволить слабким студентам включитись у колективну роботу.

Таким чином, індивідуалізація навчання – це співвідношення прийомів навчання з зазначеними властивостями особистості кожного студента, а ці властивості враховуються під час виконання завдань з використанням інноваційних технологій: перетворення лекцій на інтерактивні (впровадження коротких запитально-відповідних співбесід зі студентами протягом лекції; проведення коротких підготовлених самостійно або під керівництвом викладача презентацій тощо); широке впровадження рольових та ділових ігор; широке впровадження кейсів (кейс-стадіз); включення до навчального процесу як обов'язкової складової виконання студентами індивідуальних та групових короткострокових довгострокових (протяжністю до одного семестру) навчальних проектів, які відображають практику роботи за фахом; проведення майстер-класів представниками виробництва на практичних/семінарських заняттях; використання мультимедійних засобів при проведенні практичних/семінарських занять, електронних та різних видів опорних конспектів лекцій, надання студентам навчальної інформації на електронних носіях, інтернет-пошук як студентами, так і викладачами для цілей навчального процесу тощо.